

Z pera Jitky Jonové vzešla klasická biografie sledující život hlavního hrdiny v chronologické posloupnosti, samozřejmě v širokém kontextu jak doby, tak situace olomoucké arcidiecéze, Moravy jako specificky vymezeného správního i kulturního prostoru a habsburské monarchie obecně v podobě nejširšího, avšak ve sledované době velmi vlivného rámce. Z přísné časové linie jenom účelně tematicky vybočují některé celky, které je s ohledem na jejich dlouhodobost vhodnější sledovat jako jediný příběh. Jde především o rozsáhlou aféru známou pod označením „Rectus“, dále o vzájemné postoje s českou Katolickou modernou a pak o vylíčení některých drobnějších soudních sporů, které však ve své době ovlivňovaly obraz olomouckého arcibiskupa doktora Theodora Kohna v jeho diecézi i za jejími hranicemi. Autorka o „svém“ hlavním hrdinovi odkryla velmi mnoho informací, takže mohla vykreslit strhující příběh vzestupu a pádu muže, který měl vlohy a dispozice k získání vysokých postů a jejich udržení a který právě tak podlehl opojení ze získané moci. Ocitl se na vrcholu ve složité době, která zlikvidovala ambice mnoha jiných. V průsečíku stále vyhocenější nacionalizace společnosti, stále ostřejších střetů liberalismu s tradicionalismem,

v době stupňujícího se sociálního napětí. A on přitom stále méně chtěl zaujmout jakékoliv jiné stanovisko než to, které vycházelo z bezpodmínečného respektování jeho vlastní autority. Kromě toho se v jeho osobě koncentrovaly další sporné body, se kterými si okolní společnost navzdory stále liberálnějšímu prostředí monarchie 19. století neuměla jednoznačně poradit. Žít takový život bylo patrně náročné jak pro hlavního hrdinu, tak pro všechny kolem. Dnes se však jeho příběh dobře zkoumá a dramaticky vypráví.

Pro Jitku Jonovou je osobnost Theodora Kohna dlouhodobou badatelskou i publikační záležitostí, včetně mnohého, co s tím souvisí. Nelze se tedy divit, že je výsledek založen na velmi důkladném studiu primárních pramenů jak evropské, tak domácí proveniencí a shrnutím dosavadních dostupných publikovaných výstupů. Nechybí například ani reflexe dobového tisku, včetně početných karikatur, kterými své čtenáře zásobovaly satirické tiskoviny především v posledních letech Kohnova olomouckého působení, ale ani dost podrobná podkapitola týkající se Eggenberského mauzolea v Ehrenhausenu, kde bývalý olomoucký arcibiskup nakonec našel místo svého posledního odpočinku.

JITKA JONOVÁ:

THEODOR KOHN (1845–1915):

KNÍŽE-ARCIBISKUP OLOMOUCKÝ,

TITULÁRNÍ ARCIBISKUP PELUSIJSKÝ,

(Brno, Centrum pro studium

demokracie a kultury, 2015, 376 s.,

ISBN 978-80-7325-379-0)

Zcela na konci roku 2015 byla v brněnském Centru pro studium demokracie a kultury vydána monografie o Theodoru Kohnovi, sedmém olomouckém arcibiskupovi, který byl zároveň prvním nešlechticem od roku 1772, kdy začalo být uplatňováno pravidlo šlechtické výlučnosti pro obsazení tohoto postu. Autorka Jitka Jonová tvořila mj. v rámci grantu IGA_CMTF_2015_002 *Katolická církev na Moravě v období 19. a 20. století* a publikovala za spoluúčasti Arcibiskupství olomouckého.